

بر نسخه سی بر غروشه در .

بر نسخه سی بر غروشه در .

مجموعه کتب

مرکزی باب عالی جاده سنده ۷ نومرولی مهران مطبعه سیدر .
کوندله جک اوراق مع نامنه اورابه کوندلیدر .
پوسته اجرتی ویرلماش مکاتیب قبول اولغاز .

استایول ایچون آیونه یازماز . خارج ایچون بر سنمک
آیونه بدل — پوسته اجرتیه برای — یاریم عثمانی
لیراسیدر .

فی ۹ صفر سنه ۱۳۰۵

(معارف نظارتک رخصتیه هفته در دفعه نشر اونور) فی ۱۴ تشرین اول سنه ۱۳۰۳

مکتب حقوق درسارتک خلاصه می :

— ۱۲ —

بلکه

(بل) لفظ عربیسیله (که) لفظ فارسیسندن مرکبدر .
احتمال، انتقال، ازدیاد اداتیدر .

بر امری محتمل کوستر بر سه ادات احتمال اولور :

« اول جامل ایدی، مکره بلکه عالم اولمشدر . »

« اولدقیچه چالیشیور، بلکه موفق اولور . »

« یواش سویله، بلکه ایشیتیز . »

« نیچون (کیدم!) دیه اصرار ایلییورسکز؟ او آردم بلکه کیتیجه جاک! »

(عفو ایلمک که بلکه بیلز
بر سورچن آتک باشی کسینز)
« شیخ قالب »

(اولسه حسن اداسی معلوم
حسن اخلاق دکدر مجزوم
بلکه بر خانه بر انداز چوقار
او یکی باشکه بر کونده یقار)
« ستیزاده وهی »

(بلکه) نك ادات احتمال اولدیغنی بيلمک ایچون برینه
(احتمال که) تعیرینی قویق کایقیدر . از جمله شو مثالدرده کی
(بلکه) لره بدل (احتمال که) کتیرلسه معنایه خلل کتیز . اما
آشاییده کوریه کی وجه ایله انتقال ویا ازدیاد اداتی اولان
(بلکه) (احتمال که) په تبدیل ایلسه معنی مختل اولور .

معنای احتمالی مفید اولان جمله لره — مکرر اوله جتی
جهته — (بلکه) بولغاز .

مثلا مقام احتمالده «شمعی کلش اولمی .» دینیلیر . بلکه
شمعی کلش اولمی .» دینلمز . زیرا (اولمی) ده معنای احتمال
اولدیغندن (بلکه) زائد اولور .

(کلی) (کیمی) قیلندن اولان افعال بالکر معنای التزامی
افاده ایدرسده (اولقی) ماده می مستثادر .

(اولقی) ماده سندن بو بولده تشکیل اوله جتی صیغه هم
التزامه، هم احتمالده دلالت ایده بیلیر . احتمالده دلالت ایدنسه
(فعل احتمالی) دینیلیر .

فعل احتمالی دائما ماضی نقل ویا اسم مفعول ایله برلکده
بولور . مع هذا فعل التزامی دخی ماضی نقل ویا اسم مفعول
ایله برلکده بولنه بیلیر . مثلا «لومی قدر او قومش اولمی .»

جمله سنده کی (اولمی) — برینه کوره — هم فعل التزامی، هم
فعل احتمالی اوله بیلیر .

«شمعی کلش اولمی .» جمله سندن «شمعی کلش اولمی
محتملدر .» معنای چقار . حال بوکه «بلکه شمدی کلش اولمی .»
دینله جک اولسه «وقتاکه . . . اولدقده» تعیرینک استعمالی
قدر بولمز اولور . بلکه شمدی کلش اولمی .» دینمک «احتمال که
شمعی کلش اولمی محتملدر .» دیندن معنایه فرقی یوقدر .
بورالره دقت ایجتیلر ترکیبه کی هم پاکش سویلرلر، هم
پاکش یازارلر .

(بلکه) سوزی بر حکمدن دیگر حکمه منتقل کوستر بر سه
ادات انتقال اولور :

«علکتمزده مفسراً قلیله کچیمشکده اولان ارباب معیی بدخواهانه
استفسار ایتملی، بلکه بزجه اوتدن بری نارفته اولان بو شرفلی
چییه بری آچمه موفق اولدقاری ایچون دل آکاهانه اقتضای ایلی .»

(بلکه) تقدم ایدن جمله دن — هر نه صورتله اولورسه
اولسون — حکماً مزداد اولان بر جمله نك اوزرنده بولنورسه
ادات ازدیاد اولور :

«مهبان وائل قدر متغور، بلکه آدنن دها بلاغت پرورد .»
§

«باقل دینلکه شایاند، بلکه باقل آدنن تزیاند .»

بزلسانمزده (که) سز استعمالی قابل اولمایان (بلکه) به
عربیده کی (بل) کی (ادات اضراب) دیوب کچورده میز .
چونکه او حالده بزم (بلکه) ایله عربیده کی (بل) ببنده استعماله
فرق اولدیغنه قائل اولمش کی کورینورز . حال بوکه خیلی فرق
واردر . از جمله بزده «جاء فی زید بل عمرو .» یعنی «بکا زید
کلدی، بلکه عمر .» قیلندن طرز افاده اولدیغنی کی عربیده ده
(بل) که معنای احتمالده قطعا دالت ایتمکی یوقدر .

(بلکه) فارسیده ده مستعمل اولدیغنی حاله کذلک معنای
احتماله دلالت ایتمز . آتک بو معنایه دلالتی ترکیبه مخصوصدر .
عربیدن، فارسیدن مأخوذ کلامک لسانمزده اصلری
اوزره استعمالی لازم گیه کی مدعاسه بوده بر دلیل اولور .

— ۱۳ —

هیات

نحو عربیده (معرب — منی) نامرله ایکیه تقسیم اولنان
(کله) نك (منی) قسمنده داخل بر طاق اسملر واردر که امر
حاضر، یاخود فعل ماضی ویا فعل مضارع معناسی افاده ایدرلر .

بوناره (اسماء معانی افعال) دیمك اولمق اوزره -- حذف
مضاف طریقله -- (اسماء افعال) دینیار .

(هیئات) اسماء افعالك فعل ماضی معناسنی مفید اولان
طاققدندر . (بعد) یعنی (اوزاقلاشدی) دیمك اولدیغی مشهور
ایسهده (شیخ رضی) کی بعض ارباب تحقیقک بیاننه کوره
(ما آبدّه) دیمكدر . بز فعل تعجب اولان (ما ابدّه) بی (نه قدر
اوزاق!) دیه ترجمه ایدرز .

عمرمرك طرز قسدمایه اتباع ایدن شعراسندن مشهور
حق بك كلك نوری بویه تحقیر ایتسی اوزرینه «نورس خر
اولهماز، چونكه لساندن بك چوق انسانلك سولیمكه مقتدر
اولهمیه جقاری درجده كوزل سوزلرده صدور ایتدیکی وار.
در « دیش ایدی .

قوجه بر دیوانی اولان نورس ایله دیوانچه صاحبی بولنان
(فطین) ی طانیانلردن بریده شووچه ایله بیان افکار
ایدردی :

«نورس البته فطیندن ای بر شاعردر . حال بوکه ضیا شعر
نه دیمك اولدیغی فطینك کنیسینه واقع اولان اخطارایله
آکلادیغی اعتراف ایدیور . دیمكکه اوده مزیتسر آدم دكل
ایش . شوو حالده نورسه خر دینله جك اولورسه ضیاك
استادی دیمك اولان فطینه نه دینلمی ؟ خصوصیه فطینك دخی
مادوننده بولنان بونجه انسانلر ایچون فصل تعیر قوللانلمی ؟»
كلك بو حدی نورسك :

(نه حاصل ایل ذوقه طمطراق كلك تامقدن)
دیش اولسندن ایلری كلدیكنی ادعا ایدنلرده واردر .
(اشی)

(هیئات) جمله نك آخرینه کنیله دیک کی اولنده کنیله-
بیایر . بو ایکی صورتدن هانکیسی ترجیح اولمق لازم كلك جکی
مقتضای مقام تعیین ایدر . مع مافیه اکثرا تأخیر اولنور . بو
یولده کنیله جك (هیئات) ك بعضاً جمله به تقدیمده بئس کورلر .
مثلاً «کندی شاعری ظن ایدیور ؟ هیئات !» عبارسی
«هیئات ! کندی شاعری ظن ایدیور ؟» صورتنده دخی
ایراد اولنه بیایر .

اما بعض واضعده (هیئات) ك تقدیم ویا تأخیری لازم
اولور . مثلاً «هیئات ! سن امید ایدیورسین اما آنك سكا
مرحت ایدجکی یوقدر» عبارسنده (هیئات) تأخیر ایدیله جك
اولسه بر آژ طائوس دوشر . بالعکس «شوکنه فروش بی چارمه
باقکر . حاله باقیورده مجددك دعواسنده بولنور . هیئات !»
عبارسنده (هیئات) تقدیم ایدیله جك اولسه ینه او مناسبترلك
کورینور .

(دیوانچه سوزلری دیمكدر ادبیات
آثار فرق دیوردر بؤ بوکا هیئات)

ییتی ده بو مثالره تطبیق ایده بیایرسکز .

عربیده (هیئات) ك تلفظ مشهوری -- حجاز لغتی
اولمق اوزره -- فتح تا ایلدر . تابی مڪسور ویا مضموم
اوقویان قیللهلرده واردر . بز ایسه آتی -- ادات استبعاد
اولهرق -- سکون تا ایله استعمال ایدرز .

دیمك اولور که بو کله ترکیبه نقل ایدیلنجه هم تلفظ،
هم استعمال جهتله آژ جوق تعیر ایدلمش . بناء علیه بعض
فضلا معاصرین طرفندن آرهصره درمیان ایدلمکده اولان
«لسانزده آنان کلت عربیه نك هر حالده اصلاری اوزره
استعمال اولنسی» رأینسك حقیقتدن بعید اولدیغی (هیئات) ده
اثبات ایدر .

(استبعاد) بر شیئی بعید عد ایتك دیمكدر . بو معنائك
تحقیق ایدمجهکی هر برده ایراد اولنه بیلن (هیئات) -- استبعادك
واقع ویا غیر واقع بر حکمه تعلق ایتسی طبعی اولدیغندن --
دائماً جملهله مقارنت ایدر . فقط جل منفیدن زیاده جل
مثبتیه مقارن اولور . جل مثبتیه ایچنده دخی ك زیاده --
انکاری اولسون . اولسون -- استقهای مضمون اولانلره
علی الخصوص جل فعلیه به یاقیشیر :

(الله آیرکن اتقایی
ایلمی بم اخذلر هیئات)
«آلی بی زاده ناهی»

(بلبلده کوروب فسان هیئات)
«بروانیه نعمت ایتك اثبات»
«شیخ غالب»

(بر اهل کال الیه هیئات)
«بر خر اوله داخل خرابات»
«کال بك»

— استطارد —

کال بك بو ییتی (تخریب خرابات) مقدمه سنده :

(نورس اوقنور بلاییدر هیچ
شاعرلکه آشناییدر هیچ)

دیدکدن صکره ایراد آیشدر . بوراده نورس مرحومه (خر)
دیور . حال بوکه (تخریب) ده ضیا پاشانك :
(بیروم کی خر زمانه
قیدی او یکنه جهانه)

ییتی اله آلدینی صرده «بیروم خر زمانه دكل، دولتك اك مشكو
الخدمه وزراسندن برذات ایدی . کوستریله جك بر قباحی وار
ایسه افراط مداهنه در . حال بوکه نه قدر مداهنه ایتش اولسه
غلوده، مبالغهده نفینك هیچ بر وقت کبنه وارده مز...
بیوربیور .